

Kell-e még fejleszteni Budapestet?

dr. Rigó Mihály
aranydiplomás erdőmérnök és okl. építőmérnök
a BME egyetemi doktora

„Ha küzdesz, veszíthetsz, ha nem küzdesz, már veszítettél.”
dr. Regdon Ibolya, a szegedi Radnóti Gimnázium tanára

1. Egy mai súlyos aránytalanság

„Egyetlen megye területén él az ország harmada.”

<https://www.helixconsulting.eu/helix-blog/a-nepessegfogyas-aggaszto-de-az-elvandorlas-csak-sulyosbitja-egyetlen-megye-teruleten-el-az-orszag-harmada/>

2. Az ok egyértelmű:

torz és helytelen, a vidék kárára kitalált gazdaságpolitika, „fejlesztéspolitika”, főleg pénzosztási mód.

3. A tények

3.1. A népesség szám növekedése

„... **míg 2002 és 2022 között a teljes népességfogyás nagyjából 5% volt**, az egyes területek népessége nagyon különbözően alakult. **Pest vármegye lakossága például ebben az időszakban 23,62%-kal nőtt ...**”

„**Pest megyében és Budapesten együtt 2022-ben már 3 031 000 ember élt, ami az ország lakosságának több mint harmada, de az ország területének mindössze 7,3%-a.** Pest megye lakosságszámának növekedése tehát önmagában is több mint 250 ezer ember volt a vizsgált 20 év alatt, ami hozzávetőleg Vas vármegye teljes népességének felel meg.”

„... az országban évente 230-300 ezer ember költözik tartósan máshová a határon belül.”

„A népesség az elmúlt 2 évtizedben leginkább Nógrád (16,23%), Borsod-Abaúj-Zemplén (16,86%) és Békés vármegyében (19,68%) fogyott.”

„Tény ugyanakkor, hogy **az egyes régiók népességének növekedése és fogyása jól korrelál az adott terület gazdasági fejlettségével.** Magyarán; nagyon sokakat a könnyebb boldogulás reménye, a nagyobb települések kínálta anyagi és egyéb lehetőségek készítetnek költözésre.”

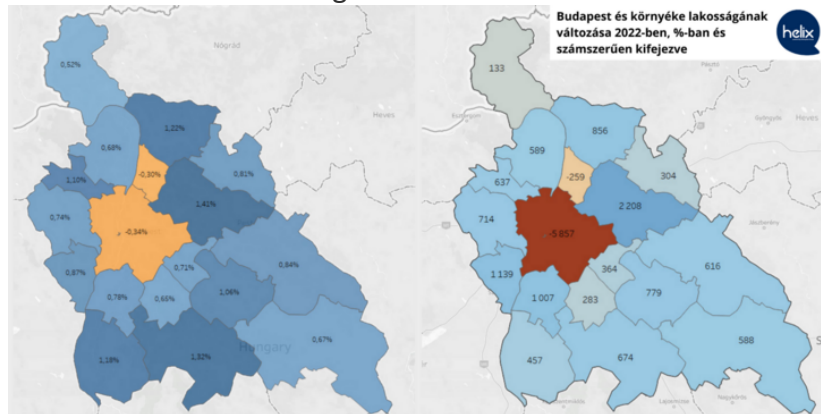
<https://www.helixconsulting.eu/helix-blog/a-nepessegfogyas-aggaszto-de-az-elvandorlas-csak-sulyosbitja-egyetlen-megye-teruleten-el-az-orszag-harmada/>

„Továbbá: térképen mutatjuk a budapesti agglomeráció túlnépesedését”

„**Számos önkormányzat próbálja fékezni a folyamatot, de a főváros környéki agglomeráció lakosságának növekedése megállíthatatlannak látszik.** Annak ellenére, hogy ezeken a településeken egyre komolyabb probléma van nemcsak az oktatási férőhelyekkel, de az alapvetőnek gondolt infrastruktúrával is ...”

„A Helix Consulting által készített ábrákon jól látszik, hogy a KSH friss adatai alapján a Budapest környéki agglomeráció túlnépesedése még korántsem állt meg.”

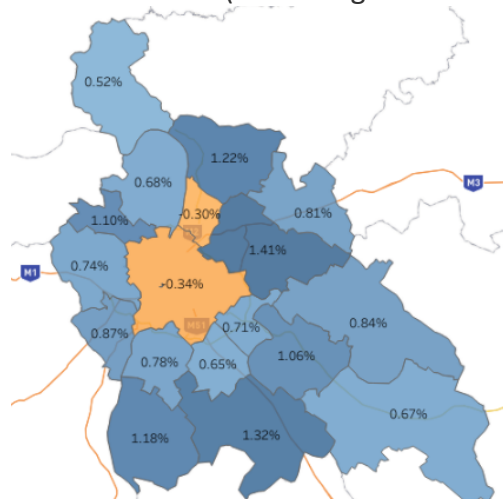
„Szinte mindenütt növekedett a lakosság!”

„A főváros minden előnyét nehéz felsorolni, **az agglomeráció pedig korábban mindezt ígérte, a nagyvárosi lét hátrányai nélkül.** Bár mára a helyzet sok szempontból nem igaz, és épp a túlnépesedés miatt Budapest környéke mára számos csalódást okozhat a csak azért is odaköltözőknek ...”

„Végezetül az adatokat úgy összegzik, hogy leggyorsabban a gödöllői (1,41 százalék, +2208 ember) és a gárdonyi (1,79 százalék, +661 ember) járások népessége emelkedett, míg legkevésbé a már említett dunakeszi járásé (–0,3 százalék, –259 ember).”

A vándorlás egyenlege százalékos értékben (a lakosság százalékában):

<https://index.hu/gazdasag/2023/07/19/nepesseg-adatok-elvandorlas-budapest-agglomeracio-novekedes/>

A folyamat könnyen felismerhető.

Mindenki egyetért abban, hogy ennek így kell történni?

Nem kellene valamit tenni a megfékezéséhez, a megállításhoz?

Mindez kiknek miféle érdekeiket szolgálja?

A 3.1 bekezdés olyan tényeket közöl, melyeket tagadni nem lehet. Legfeljebb azokat figyelmen kívül hagyni lehet, mint teszik is, de meddig még?!

3.2 A gazdasági erő növekedése

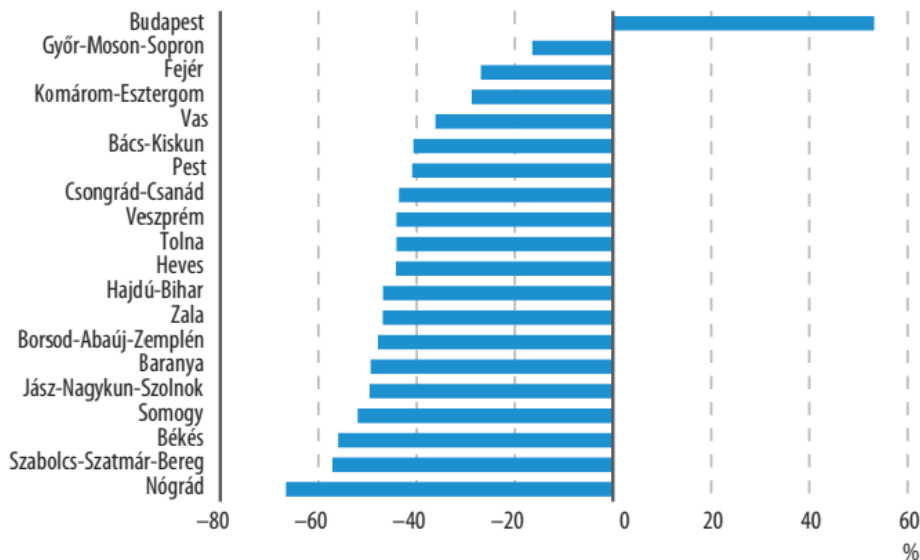
Mind e közben Budapest szárnyal!

„Magyarország igazából csak egy óriási Budapest! És ezen semmi sem változtat.”

„Hazánk gazdasága erősen fővároscentrikus, 2020-ban a bruttó hazai termék (GDP) 37%-a Budapesten, további 11%-a Pest megyében koncentrálódott. A többi megye a gazdasági teljesítmény 1–6%-át adta.”

„Az uniós átlagot továbbra is csak Budapest fejlettségi szintje haladta meg, miközben a megyék többségében az EU-átlag 50–60%-át érte el az egy lakosra jutó GDP vásárlóerő-paritáson számolt értéke 2020-ban;”

„Az egy főre jutó GDP eltérése az uniós (EU27-2020) átlagtól, 2020.”

<https://www.portfolio.hu/gazdasag/20221223/magyarország-igazabol-csak-egy-oriasi-budapest-es-ezen-semmi-sem-valtoztat-586894>

Miből? Miért?

A folyamat könnyen felismerhető.

Mindenki egyetért abban, hogy ennek így kell történni?

Nem kellene valamit tenni a megfékezéséhez, a megállításához?

Mindaz kiknek miféle érdekeiket szolgálja?

A 3.2 bekezdés olyan tényeket közöl, melyeket tagadni nem lehet. Legfeljebb azokat figyelmen kívül hagyani lehet, mint teszik is, de vajon még meddig?!

4. A megjósolható következmények

„... nem is a hely kevés, inkább **az infrastruktúra**, például az utak, a víz- és csatornahálózat, az egészségügyi ellátórendszer, az óvodai és iskolai férőhelyek száma **nem képes lekövetni az igényeket** ...”

Tegyük hozzá a mi részünket: hatalmas a közlekedésfejlesztési igény is, rettenetes költségigénnyel.

Ebben a folyamatban minden beruházás úgynevezett követő, hiszen utána kellene menni, hozzá kellene igazítani az előbbi infrastruktúrákat a „mindig újratermelődő igényekhez”.

5. Rettenetes lenne a közlekedési infrastruktúra fejlesztési igény

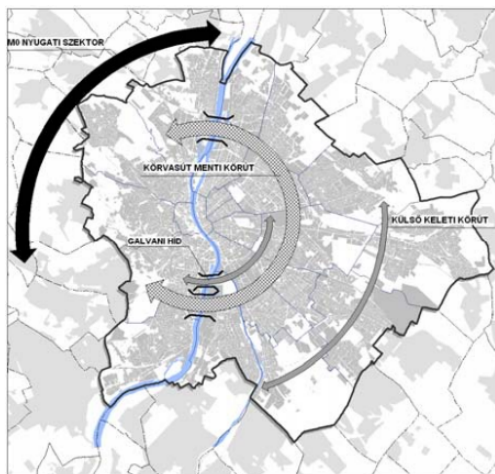
<https://www.youtube.com/watch?v=XsDesoxjY0>

Az előadó, Vitézy Dávid úr, 2020 és 2040 közöttre teszi a fővárosi vasúti új aranykort, melybe a hatalmas költségei miatt bizonyosan belerokkanna az ország.

Itt még csak a vasúti vonatkozásokat említette az előadó. Hol vannak még az elképzelt nagy kapacitású közúti gyűrűk pénzigényei az újabb hidakkal együtt!

Bizonyára nem véletlenül maradt ki az 50 perces prezentációból a beruházástömeg becsült költsége, a megtérülés elemzése.

A Vitézy-féle óriási vasútfejlesztés mellé kell tenni a szintén hatalmas várható költségű fővárosi útépítési, hídépítési elképzeléseket is, melyekhez még villanyvezetékek, vízvezetékek, csatornák stb. költségei is hozzászámítandók.

Természetesen minden fővárosi beruházást azonnal országos jelentőségűnek minősítenek!

6. Bús Imre úr, aki kiskunhalasi országgyűlési képviselő volt 1947-1949 között a Kisgazda Párt majd a Demokrata Néppárt képviselőjében, láttelepe:

https://hu.wikipedia.org/wiki/B%C3%BA_S_Imre

Az alábbi újságcikket (megjelent a Hazánk 1948. februári számában) lányától, dr. Bús Mária aranydiplomás erdőmérnöktől kaptam. Most is köszönöm!

A képviselő úr a vidék helyzetét a cikk jobb oldali, oszlopban írja le. Látható, hogy mindez jórészt ma is így van.

A 75 év alatt érdemi változás nem történt abban, hogy a vidék egyre élhetetlenebbé vált! Nem így a főváros!

Ma már vidéken azok a létesítmények, intézmények is fokozatosan felszámolódnak, amelyek időközben kialakultak. Ma már megint nemcsak orvos nincs a falun, hanem sok faluban már kocsmá sem!

Óriási a különbség az álláslehetőségekben, a fizetések nagyságában, a vásárlóerő nagyságában, legalább 100 színház, múzeumok, főiskolák, egyetemek tömege teszi vonzóvá a fővárost, mely óriási életminőség különbséget jelenet. Mindezekre a vidéki embernek esélye sincs. Ez váltja ki az országon belüli népvándorlást. Pontosabban:

127 múzeum	3.2 millió látogató
98 színház	2.6 millió néző
30 mozi	6.7 millió néző
490 könyvtár	4.9 millió kölcsönzés

Európai átlagnál kedvezőbb életkörülmények az egyik oldalon, míg afrikaihoz hasonló viszonyok másutt. **Ez diszkrimináció, mely 2023-ban tarthatatlan.** Mindez csak azért mert vannak, akik rossz helyre születtek.

https://budapest.hu/Documents/varosfejlesztési_koncepcio_bp2030/Budapest_2030_varosfejlesztési_koncepcio.pdf

7. Az öngerjesztő, szinte leállíthatatlan ördögi kör, és az egymás utáni lépései

1. a városi lakónépesség növekedése,
2. a közlekedési lehetőségek, a közlekedési szolgáltatási szint rohamos, vészes csökkenése,
3. a közlekedésfejlesztési igény megjelenése,
4. az igénykövető közlekedés-fejlesztés,
5. a közlekedés szolgáltatási szintjének időszaki, tehát általában nagyon rövid idejű, emelkedése, a fejlesztési ciklus zárulása, mert visszaértünk a kiinduló ponthoz.
6. A folyamat ismétlődés egyre drágábban, egyre emelkedő spirálon, az előbbi 1-5. pontok szerint.

Valóban be akarunk épülni ebbe a mókuserékbe?

Nem ez lenne az eddig elítélt „igénykövető”, tisztességes megoldást nem adó, beruházás?

8. A nagy hazugságok

„Budapest a „globális térből eredő impulzusokat közvetíti az ország más területei felé”.

„Az ország fővárosaként Budapestnek nagy a felelőssége, mivel eredményessége erőteljesen hat az ország egészének társadalmi-gazdasági fejlődésére.”

Ez mindig elhangzik, de vajon mikor fordult elő az életben, az eddigiekben? Amit még el is ismer!

Valójában pedig „A várostérség intenzív kölcsönhatásainak terében **az intézményesített együttműködés alacsony hatásfokú, a fejlesztések nem összehangoltak, ezért nem eredményeznek harmonikus térbeli és társadalmi-gazdasági fejlődést**, ami kedvezőtlenül befolyásolja a térség egésze versenyképességét is. ... A város területileg differenciált, ugyanakkor egységes szemléletű fejlesztés hiányában nem lehet esélyes az európai városok versenyében.” Azaz: még a fővároson belül is hibázik az elképzelés.

A fals ideológiához torz térszerkezet kapcsolódik

„A gyorsforgalmi úthálózat teljessé válásához **az országos fejlesztési tervek további sugár irányú vonalak megépítését tartalmazzák**, ezek az elemek a főváros nemzetközi és országos kapcsolatrendszerét egyaránt szélesítik majd. **A már meglévő sugár irányú autópályák főváros közeli bevezető szakaszainak forgalmi viszonyait javítani szükséges**, tekintettel a terhelésükre és jelentőségükre. A főváros közigazgatási határának közelében körbefutó gyorsforgalmi gyűrű (M0) biztosítja egyrészt a Budapest célú forgalom számára a gyorsforgalmi és a városi úthálózat közötti kedvező kapcsolatokat, másrészt a tranzit forgalom számára a főváros elkerülését. A gyűrű nagyobb része már megépült, illetve végleges keresztmetszetének kiépítése folyamatban van, a hiányzó északi és nyugati, csökkentett paraméterű szakasz kiépítése mielőbb szükséges.”

Miközben elismeri, hogy a gyorsforgalmi hálózat nem „teljes”, azaz darabban van, bebetonozza, deklarálja viszont a sugaras-gyűrűs rendszert, mivel kimondja, hogy ez a főváros érdeke.

A vidék fejlesztését a rácsos, raszteres hálózat szolgálná. A vidék-főváros ellentét megint kiderült! A főváros könnyedén maga alá nyomja a vidéket, kerül, amibe kerül alapon!

Évtizedes mese szerint elég a fővárost fejleszteni, mert az majd kisugárzik a vidékre, mintegy magával húzza felfelé a vidéket. Nyilvánvaló, hogy ebből semmi sem igaz! Az idő ennek éppen az ellenkezőjét igazolta.

Láthatóan jól működik a pénzszivattyú

„Budapest nagyjából másfélszer fejlettebb, mint az uniós átlag, de három magyar régió is a EU legszegényebbjei között van.” Eze mind tagadhatatlan tény!

„... az EU húsz legszegényebb területe közül három magyar.” Sajnos, ez is!

<https://haszon.hu/megorizni/makrogazdasag/magyar-regiok-fejlettsege>

Természetesen a fővárosi hosszútávú koncepció sincs beárazva! A várható költségekre még utalás sincs. Mi alapján döntenek a fővárosi döntéshozók?

Nagyon nagyok az országon belüli különbségek. Ez lett valójában a beígért vidék felemeléséből. A 2013-as állapot 2023-ban is majdnem változatlan!

A jelenség annak a következménye, hogy korábban erővel a fővárosba nyomták az ipari és a szolgáltató szektorokat. Ezeket mind le kellene építeni, áttelepíteni.

https://budapest.hu/Documents/varosfejlesztési_koncepcio_bp2030/Budapest_2030_varosfejlesztési_koncepcio.pdf

Vajon miért nem napi téma ez? Vajon miért rejtegeti a tényeket? A Magyar Mérnöki Kamara miért hallgat, miért lapít?

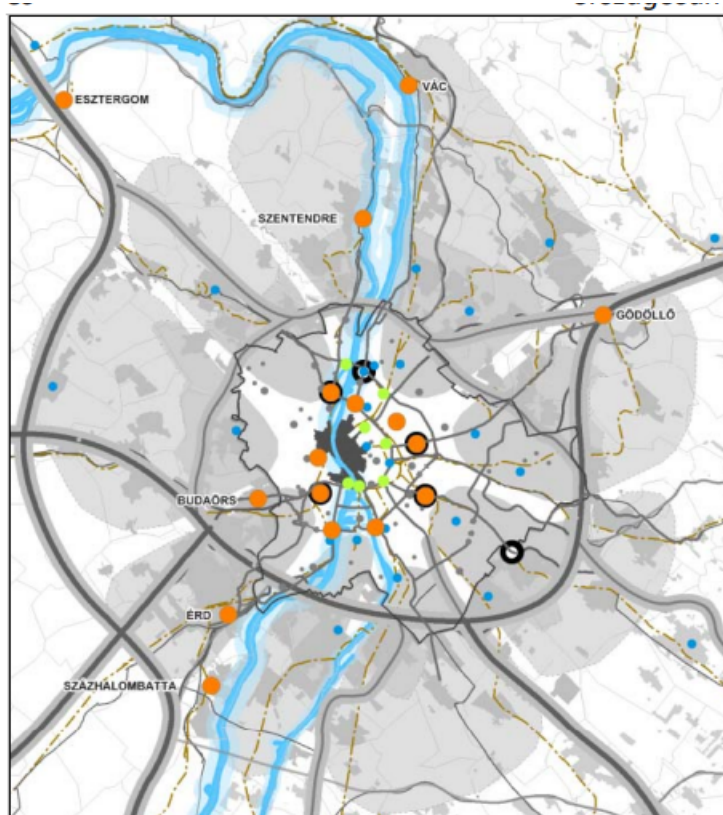
9. Egy szép elképzelés

A sugaras-gyűrűs térszerkezet ezerral való nyomtatása mellett azért megjelent a raszteres gondolat is. Az M1-M3 közvetlen kapcsolat igénye elég korán felmerült, mint ahogyan azt következő ábra is mutatja.

De már azzal a nagy különbséggel, elképzeléssel, hogy ezzel a vonallal közel párhuzamosan kellene a nyomvonalat megtalálni, DE AZ M0 GYŰRŰN KÍVÜL!

Teljesen hasonlóan ahhoz, ahogy ugyanitt az M6-M100 be lett rajzolva, az M0-on kívül!

A rajz szerint az M1-M3 közvetlen kapcsolat vonala sokkal fontosabb, mint az M0 északi és nyugati szektora!

https://budapest.hu/Documents/varosfejlesztési_koncepcio_bp2030/Budapest_2030_varosfejlesztési_koncepcio.pdf

10. Kinek az érdeke?

A 8. bekezdés szerint ami ma történik és a megelőző évtizedekben történt az egyértelműen a fővárosi döntéshozók érdeke.

A mai helyzet egy pénzszivattyú, melyet a fővárosi döntéshozók kapcsoltak a vidéki Magyarországra. Nyilvánvaló, hogy ennek a fenntartása, és minden változás megakadályozása egyedül az ő érdekük. Ugyan miért is változtatnának? Ők nem teszik még csak megemlíthetővé sem a hálózatos, sakktábla-szerű gyorsforgalmi hálózatot sem.

Naivság, sőt ostobaság lenne az ellenérdekeltektől várni a változást!

Nem véletlen az sem, hogy milyen gyorsan elkasztották a minisztériumok vidékre költöztetését, pedig már készek az autópályák, mindenkinek több mobilja, a világ legjobb autói állnak az állami bürokraták „ügyintézésére”. Ma a centralizáció megtörhetetlennek tűnik, a szubszidiaritást pedig szitokszóvá tették.

A helyzet tehát nagyon nehéz, mivel a fővárosban székelő szakmai érdekvédelmi szervezeteket, mint a kamarák, szakmai szervezeteket is mind hatalmuk alá vonták.

Megoldást az jelenthetne, ha vidéki választók megkövetelnék „képviselőiktől”, hogy valóban a vidéket képviseljék, és ne nyomogassák az országgyűlésben a gombokat a mindennél fontosabb pártérdekek szerint.

11. Van igazságos, tehát a vidék-főváros arányhoz igazodó pénzosztási arány!

Erről itt írtam:

[Vidék Alap \(VA\) \(civilcafe.hu\)](http://civilcafe.hu)

A javasolt pénzosztási arány

- **első közelítésben túl drasztikusnak tűnhet, de valójában ez inkább még túl elnéző, mert nem veszi figyelembe a meglévő nagyon nagy különbségeket, azok megváltoztatási, visszaalakítási költségeit, azaz a mai torz állapotokat, az elvárható jogos kárpótlást meg sem említve.**

Mindenek előtt meg kell határozni országosan egységesen, hogy minden településen ma mi az a minimális intézményigény, amely az 2023-sd életminőséghez illene, majd kiépíteni.

Elképzelhető, hogy még ezt is csak több lépcsőben lehetne megvalósítani.

- **Más nézetek szerint túl egyszerű lenne a pénzosztási arányt előírni. A céloom éppen a nagyon egyszerű megoldás megtalálása lenne. Minél bonyolultabb lenne, annál több esélyt adna a manipulálásra, a kijátszásra, az ellenkezőjére fordításra.**

12. Javaslom átgondolni alaposan ezt a folyamatot.

Az ország fejlesztési pénzét osszuk szét: a fővárosban felhasználható és a vidéken felhasználható összegre a lélekszám arányában.

Meg kellene akadályozni az arányszám szerinti összeg bármilyen egyéb érdekre hivatkozva eltéríteni.

Nyilvánvaló, hogy a főváros rendkívül magas GDP értéke az eddigi torz fejlesztési politika következménye, amellyel a pénztermelő egységeket eleve a fővároshoz rendelték, a vidéket ezzel is megfosztva az előre lépés lehetőségétől. Le kell építeni ezeket a fővárosi kapacitásokat!

Mindkét fél csak a saját új erejével összhangban fejleszthessen.

13. Mi a tét?

Vagy marad a 3. pontban leírt mai torz világ, és a főváros-vidék fejlesztési szakadék egyre tovább nő, és rohanunk, sodródunk a még nagyobb vízfej felé, és a főváros metropolisszá, városállammá válik, mely kiscgömböcként rövid idő alatt elnyeli az egész Magyarországot.

Vagy valaki végre behúzza a féket és így megáll, jó irányt vesz a mai borzalmas folyamat.

Ez egy aránytalanság. Az aránytalanság pedig mindig egy gondolkodási zsákutcát, melléfogást jelent.

Van még ebben az országban gondolkodni képes ember?

Szeged, 2023. VII. 22.